

KLIMAPLAN

Froland kommune

Teknisk virksomhet

Planprogram for Klimaplanen.

1. Bakgrunn

Froland kommunestyre vedtok i sitt møte 26.05.2016 planstrategi for Froland kommune 2016 – 2020 å revidere kommunens Energi og klimaplan fra 2009. I planstrategien 2016 – 2020 var oppstart av Energi og klimaplan satt til 2017. Den er kraftig forsinket. Forrige Energi og klimaplan fra 2009 var en temaplan. Når de statlige retningslinjene setter føringer for kommunale klimaplan skal ha handlingsprogram, er det nærliggende å gjøre den om til en kommunedelplan.

2. Klimagassutslipp i kommunen (2009 - 2017)

Klimagassutslipp i kommunen tabell 2017

Sektor	Tonn CO ₂ -ekvivalenter
Oppvarming	367
Veitrafikk	7346,1
Luftfart	7,9
Annen mobil forbrenning	581,5
Jordbruk	3257,2
Avfall og avløp	246,7

Skog 2015

Arealbrukskategori	Tonn CO ₂ -ekvivalenter
Annen utmark	-348
Utbygd areal	1533
Vann og myr	-1204
Beite	84
Dyrket mark	3701
Skog	-148237

Froland kommune ønsket et komplett klimaregnskap for Froland kommunes virksomhet. Krav som ble satt:

- Klimaregnskapsdata på direkte utslipp, indirekte utslipp fra innkjøpt energi, og øvrige indirekte utslipp fra kommunen som organisasjon.
- Det skal gi et grunnlag for prioritering av tiltak slik at klimaarbeidet blir satt inn på riktige områder.
- Det skal rapporteres på årlig klimagassutslipp.
- Klimaregnskapet skal kunne brukes for Froland kommune som grunnlag for handlingsprogram med økonomiplan 2020 - 2023, og som kan tilpasses eventuelle endringer basert på anbefalinger i Regionplan Agder 2030.

3. Planprogram

3.1. Bakgrunn for planarbeidet

Menneskenes forbruk av fossil, ikke-fornybare energikilder som kull, olje og gass, medfører så stort karbondioksid- utslipp at jordas evne via planter og vekster ikke klarer å omsette dette til oksygen via foto-syntesen. Overforbruket legger seg i atmosfæren og skaper global oppvarming av jorden. For å oppnå balanse i karbondioksid, må utslippene reduseres og karbonfanging i planter og vekster opp.

3.2. Formål

Planarbeidet skal føre til at Froland kommune bidrar til reduksjon i utslipp av klimagasser, redusert energibruk, og mer bruk av energi fra fornybare kilder, Samt gjøre kommunen bedre rustet til å ta imot de endringene et varmere, våtere og mer ekstremt klima vil medføre. Vi bor i den nordlige halvdelen av jorda og vårt plante og vekster bidrar, i den globale sammenhengen, ikke nevneverdig grad som karbonfanger. Av den grunn er formålet med planen todelt:

- Bidra til redusere de nasjonale klimagassutslippene
- Styrke kommunens tilpasning til et endret klima

Planen skal omfatte kommunens rolle som myndighet og samfunnsutvikler med ansvar for planlegging, samt rollene som tjenesteyter, innkjøper, eiendomsforvalter og kunnskapsformidler. Planen skal bestå av en statusdel og en tiltaksdel, hvor tiltak og virkemidler er beskrevet. Planen skal gjelde for perioden 2020 – 2032.

Klima- og energiplanen skal inngå i kommunens løpende arbeid med handlingsprogrammet.

Planen skal legges til grunn og gi føringer for kommunens mer detaljerte planlegging, og myndighet- og virksomhetsutøvelse. Den skal være et viktig redskap som gir kommunen underlag for beslutninger som involverer energibruk og klimaspørsmål. Den skal være godt forankret i kommunen og lett tilgjengelig for kommunens innbyggere.

4. Nasjonalt

4.1. Nasjonale føringer

Det fremgår av St.meld. nr. 41 (2016 – 2017) Klimastrategi for 2030 at regjeringen arbeider for å oppfylle Parisforpliktelsen sammen med EU. Dette innebærer at regjeringen har sett ut fem satsingsområder for å kutte utslipp:

- Transport.
- Styrking av Norges rolle som leverandør av fornybar energi.
- Utvikling av lavutslippsteknologi i industrien.
- Ren produksjonsteknologi.
- Et grønt skifte i skipsfarten samt CO₂-håndtering.

Avtalen med EU innebærer at Norge:

- har betinget forpliktelse om minst 40 prosent utslippsreduksjon i 2030 sammenlignet med 1990.
- skal være klimanøytralt i 2030.
- har lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050.
- reduserte utslipp av klimagasser fra avskoging og skogdegradering i utviklingsland, i samsvar med bærekraftig utvikling.
- Politisk mål om at samfunnet skal forberedes på og tilpasses til klimaendringene.

De nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging fremholder at en aktiv kommunal planlegging kan bidra til å redusere klimagassutslippene. Den understreker at regjeringen forventer at kommunene gjennom arealplanleggingen legger til rette for redusert energibruk og klimagassutslipp, energieffektivisering, utbygging av fornybar energi og tilpasning til klimaendringene.

4.2. Nasjonal transportplan (NTP)

NTP presenterer regjeringens transportpolitikk. Den legger grunnlaget for helhetlige politiske vurderinger, effektiv bruk av virkemidler og styrket samspill mellom transportformene. NTP inneholder konkrete mål for reduksjon av klimagasser for sektoren. Det holdes på med revideringen av NTP 2022-2033.

4.3. Paris-avtalen

Paris-avtalen ble inngått i desember 2015. Den gir en klar retning for fremtidig, global klimainnsats. Avtalen vil bidra til økt innsats for utslippsreduksjoner og forsterke arbeid med klimatilpasning.

Avtalen har tre overordnede mål:

- Å begrense global oppvarming til «godt under» 2 °C, men helst til 1,5 °C, sammenliknet med førindustriell tid.
- Å øke lands kapasitet til å tilpasse seg klimaendringene og samtidig oppnå en utvikling som foster klimarobusthet og lave utslipp.
- Globale finansstrømmer skal gjøres forenelig med lave klimagassutslipp og klimarobust utvikling.

4.4. Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene

Kommunen skal gjennom planlegging og øvrige myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene.

Kommunen skal i sin overordnede planlegging innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser, der det også tas hensyn til effektiv ressursbruk for samfunnet.

Planer som behandler klima- og energispørsmål bør skal følges opp gjennom handlingsdelen og mer detaljerte planlegging, og legges til grunn og gi føringer for

kommunens øvrige myndighets- og virksomhetsutøvelse. Planer som behandler klima- og energispørsmål skal vurderes revidert minst hvert fjerde år.

Planen bør omfatte:

- Informasjon om klimagassutslipp i kommunen, fordelt på kilder og sektorer.
- Informasjon om energisystem, energiforsyning og forbruk av energi innen kommunens grenser, herunder tilgang på miljøvennlige energiresurser.
- Framskriving av utslippene i kommunen om det ikke gjennomføres nye tiltak, forventet etterspørsel etter energi og forventet ny energiproduksjon over en periode på 10 år.
- Ambisiøse mål for utslippsreduksjoner.
- Ambisiøse mål for mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunal bygningsmasse og i kommunen for øvrig.
- Tiltak og virkemidler for reduksjon av klimagassutslipp, mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging. Tiltakene og virkemidlene bør i størst grad være koblet til oppnåelse av de målene som er satt av kommunen, og ha moderate kostnader sammenholdt med andre tiltak som kan gjennomføres med samme formål.
- Utredning av virkemidler som kan tenkes benyttet for å nå målsettingene, herunder en vurdering av virkemidlene er kostnadseffektive.
- Handlingsprogram med en tydelig ansvarsfordeling for oppfølging av klima- og energiplanen.
- Sammenhengen mellom klima- og energiplanlegging og samordnet bolig, areal- og transportplanlegging.

4.5. Ny utslippsforpliktelse for 2030

Den 07.02.2020 meldte Norge inn forsterket klimamål om å redusere utslippene med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenlignet med 1990-nivået til FN.

4.6. EU's avfallsdirektiv

EU's avfallsdirektiv ble vedtatt mai 2018. Den sier at;

- 55% av husholdningsavfall og lignende næringsavfall skal material gjenvinnes i 2025, 60% i 2030 og 65% i 2035.
- 65% av emballasjeavfallet skal material gjenvinnes i 2025 og 70% i 2030. For undermålene for ulike typer emballasjeavfall er det stor variasjon i nivået på målene, fra 30% materialgjenvinning for tre emballasje i 2030 til 85% for emballasje i papir og papp samme år. For plastemballasje er det enighet om et mål for 2030 på 55%.

4.7. Agder regionplan 2030

Regionplan Agder 2030's hovedmål er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Bl.a. skal redusere klimagassutslipp på Agder med minst 45 prosent innen 2030.

- Transport står for mest klimagassutslipp i Agder, og det er derfor i denne sektoren de største utslippskuttene må tas.
- I 2030 er Agder en foregangsregion for reduksjon av klimagassutslipp og forurensing gjennom en elektrifisering av hele transportsektoren.
- Næringslivet i regionen har store muligheter for å utvikle nye klimavennlige løsninger og produkter, og dermed nye grønne arbeidsplasser. For å få dette til må Agder styrke innsatsen innen forskning, utvikling og innovasjon.
- Landsdelen leder an i satsing på klima- og miljøsmarte byggemetoder, med stor fokus på fornybare råstoffer og bygging med verdiskaping og bærekraftig tre.
- Styrke arbeidet med entreprenørskap og innovasjon knyttet til mer klimavennlig og bærekraftig forretningsutvikling og sirkulær økonomi.
- Bygge ut en stabil og robust kraftinfrastruktur for klimavennlig mobilitet.
- Ny bruk og gjenbruk av verneverdige bygg bidrar til god klima- og miljøforvaltning.

4.8. Klimaveikart Agder

Er et regionalt veikart for hvordan det offentlige skal kutte våre klimagassutslipp i tråd med Paris-avtalen. Klimaveikartet er delt opp i satsingsområdene transport, bygg, industri, mat og landbruk.

4.9. Areal- og transportplan Arendalsregionen

Regional areal- og transportplan for arendalsregionen skal legge til rette for bærekraftig vekst ved å stimulere til en samfunnsutvikling som er klimavennlig, fremmer folkehelse, bedrer trafikksikkerheten og legger til rette for god utvikling av regionens byer og tettsteder. Overordnet mål er:

- 0% vekst i personbiltrafikk fra 2025.
- 50 % reduksjon i utslipp av klimagasser fra personbiler fra 2030.

4.10. Kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel for Froland kommune 2017 - 2029 vedtatt 15.06.2017 gir ytre rammer for arbeidet. Et av kommuneplanens hovedmålsetninger er;

En god klima-, energi- og miljøpolitikk.

Under temaet Klima, energi og miljø er følgende oppgitt;

Klimaendringer gjør at været gir oss nye utfordringer for eksempel ved økt hyppighet av kraftige nedbørsepisoder, ras og annet. Det er derfor viktig at kommunen tar dette innover seg i sitt virke og i sin planlegging, for eksempel når det gjelder håndtering av overvann.

I Froland kommune betraktet lokalt skyldes det største klimagassutslippet fossilt brensel. Den største lokale kilden til dette er biltransport. Det vil i tiden fremover være

viktig å planlegge utbyggingsområder som minimerer behovet for privat bilisme og legger forholdene til rette for kollektivtransport, gange og sykling. I tillegg bør man legge til rette for el-biler og økt bruk av biodiesel. Kommunen har investert i flisfyringsanlegg på Mjølhus. Flisfyring er den oppvarmingsmetoden som er mest vennlig mot et CO₂regnskap.

Kommunen bør således tilstrebe å få større andel av bygningsmassen oppvarmet av flisfyringsanlegg. Den private boligmassen bør oppfordres til oppvarming med vedfyring eller pellet.

Kommunen skal også foreta en vurdering av klimaregnskap. Dette tas med som en del av den planlagte klima- og energiplanen.

Froland kommune har som målsetting å oppføre kommunale bygg innenfor bærekraftige ramme med fornybare råstoffer. Ved oppføring av nye kommunale bygg skal det alltid vurderes å bruke tre som byggemateriale i størst mulig grad.

Froland kommune ønsker å minimere sitt energiforbruk for å bidra til en bedre energi økonomi, mindre behov for tilførsel av energi, mindre behov for import av kraft og unødvendig utbygging av større energiinfrastruktur.

a. Trafikksikkerhetsplanen

Trafikksikkerhetsplanen for 2019 – 2023 ble sluttbehandlet av kommunestyret 13.02.2020 inkludert årsrapporten for 2019.

Planarbeidet har avdekket et gjennomgående ønske om å sette fokus på helsemessige fordeler ved at barn «i alle aldre» (D.v.s også voksne) kan gå og sykle trygt i nærmiljøet, mellom boliger, skole, arbeidsted, fritidsarenaer og sentrumsområder.

5. Utredninger

a. Tema

Kommunen har mange roller som har innvirkning på, og blir påvirket av klima. Arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp og energibruk, samt klimatilpasning behøver på den måten svært mange deler kommunens virksomhet.

Det er imidlertid store deler av kommunens samlede klimagassutslipp og energibruk som genereres fra privat transport, private boliger og andre bygg som ikke har tilknytting til kommunens virksomhet.

Kommunen har ikke virkemidler til å redusere alle lokale utslipp, men gjennom arbeidet med planen ønskes muligheten for å påvirke befolkningen til et handlingsmønster som genererer mindre klimagassutslipp og lavere energibruk utredet.

b. Forrige energi- og klimaplan 2009.

Forrige energi- og klimaplan hadde følgende anbefalinger;

- Starte utbyggingsprosjekt av varmesentral basert på biobrensel på Mjølhusmoen.
- Starte opp med tiltak på de kommunale byggene med størst enøk-potensial.
- Fase ut oljekjeler i kommunale bygg.
- Stimulere alle barneskoler i kommunen til å bli regnmakerskole et undervisningsopplegg for 4.-7. klassetrinn.

Planens målsetninger til 2020

- Redusere klimagassutslipp i kommunen i forhold til 1991-nivå, med direkte innvirkning fra kommunen 5 – 8%
- Øke produksjonen av fornybar kraft (elektrisk) 60 – 80 GWh.
- Øke varme- og biobrenselproduksjon 10 Gwh
- Andel fornybar energi til oppvarmingsformål skal økes betydelig.
- Energieffektivisering 20%
- Øke bruk av fornybare energibærere i mobil forbrenning 5%.

c. Areal- og transportplanlegging

Stor deler av Froland kommunes klimagassutslipp er knyttet til vegtrafikk. Vegtrafikken kan deles i gjennomgående trafikk, som følge av at fylkesveg 42 er hoved ferdsels åren til innlandet, og internttrafikk. Det er i hovedsak personbiler som står for utslippet, men også varebiler og tungtransport bidrar. Etter veitrafikk er det jordbruk som står for kommunens klimagassutslipp.

Alle beslutninger om lokalisering og utforming av boliger, næringsvirksomhet og infrastruktur vil påvirke energibruk og utslipp fra transport og bygninger i lang tid framover. Froland kommune legger derfor til rette for et framtidig utbyggingsmønster som bidrar til redusert bilbruk og prioriterer gang- og sykkel- og kollektivtrafikk.

d. Froland kommunes egen klimapåvirkning og energibruk

Kommunen som virksomhet utøver flere aktiviteter som har relevans for klima. Hva kommunen kan gjøre i egen drift for å minske påvirkning på klima vil derfor være en sentral del av planarbeidet.

Det er viktig at offentlig sektor som kunde bidrar til å ta i bruk, og utvikle, ny miljø- og klimavennlig teknologi og løsninger. Med mål om at kommunen skal bidra til innovasjon og næringsutvikling gjennom sin rolle som innkjøper vil offentlige anskaffelser bli et sentralt tema i planarbeidet. Vurdering av overgang til elbiler og tilrettelegging med ladestasjoner i forbindelse med kommunale bygg vil også bli et viktig tema i planen.

e. Miljøvennlig energiomlegging

Det er innført forbud mot oljeforbrenningsovner til oppvarming nå i 2020. Imidlertid er det unntak i forbudet for oljeforbrenningsovner til oppvarming i landbruket frem til 2025.

Froland kommune fikk faset ut alle sine oljeforbrenningsovner i løp av 2009. Disse er faset ut til fordel for elektriske kjeler og nærvarmeanlegg.

Generell oversikt og vurdering av energiomlegging av kommuneale bygg.

f. Nærvarmeanlegg

Nærvarmeanlegget på Mjølhus varmer opp Froland ungdomsskole, Froland barneskole, Frolandia idrettsanlegg, Kringletoppen barnehage, samt kunstgressbanene på Kringla stadion. Nærvarmeanlegget bruker i hovedsak flis som energikilde. Ved lav energitilførsel som sen vår og sommeren, har anlegget problemer med å flis som energikilde og blir da erstattet av naturgass.

Undersøke forbedring av mer miljøvennlig energibruk av kommunens nærmiljøanlegg.

g. Informasjon, veiledning og holdninger

Kommunen har få virkemidler når det gjelder energieffektivisering og miljøvennlig energibruk i eksisterende bygg og boliger som ikke er dens egne. Kommunen kan tilrettelegge for ønsket handlingsmønstre som mindre bilbruk og avfallssortering, men også her har kommunen få virkemidler og kun en indirekte virkning.

Arbeidet med informasjon, veiledning og holdningsskapende arbeid ut mot kommunens innbyggere er i denne sammenhengen svært viktig.

h. Forbruk og avfallshåndtering

Det interkommunale selskapet Agder renovasjon som er ansvarlig for å drive mottak, behandling og omsetning av avfall i Froland kommune og de andre eierkommunene. Froland kommune vil, gjennom vedtatt eierstrategi, bidra til videre strategiutvikling av Agder renovasjon sin virksomhet vil bli tema i planen.

i. Landbruk

Det skal synliggjøres hvordan kommunen velger å jobbe med klima- og energispørsmål med tanke på landbruket gjennom planarbeidet. Drenering og gjødsling av dyrket mark, binding av CO₂, skogsvirke som klimavennlig materiale vil bli aktuelle emner. Det skal gjennom planen beskrives hva som gjøres av klimatiltak i landbruket i dag og hvilke muligheter kommunen har for å bli involvert i klimatiltak på dette området i fremtiden.

Andre tema som vil bli belyst er betydningen av jordsmonnet i LNF-områdene som viktige karbonlagre og for vannregulering, skogens betydning i karbonkretsløpet med vekt på tiltak som øker skogens og arealenes karbonlager og CO₂ - opptak, samt drenering og utbedring av hydrotekniske anlegg i jordbruket.

j. Energiproduksjon

Froland kommune er en kommune med stor produksjon av fornybar energi, da som vannkraft. I forrige energi- og klimaplan 2009 ble det satt forhåpning om økt produksjon, da med tanke på oppstart av småkraftverk. Det er ikke rettet mange konsesjonssøknader til NVE som konsesjonsmyndighet om oppstart av småkraftverk og det kan tyde på at lønnsomheten ved minikraftverk ikke er tilstede.

I behandlingen av høringsuttalelsen til forslaget til nasjonale retningslinjer for landbasert vindkraftverk vedtok kommunestyret å ta forslaget til etterretning. Men, Froland kommune mente at hensynet til endret landskapsbilde, naturinngrep og usikre konsekvenser for biologisk mangfold, fugle- og dyreliv samt begrensinger av bruken av naturen i utbyggingsområdet samlet gjør at det ikke var ønskelig med vindkraftutbygging i kommunen nå.

Det kan være aktuelt i planarbeidet å se på andre alternativ fornybare energikilder som f.eks. solcellepanel og biogass.

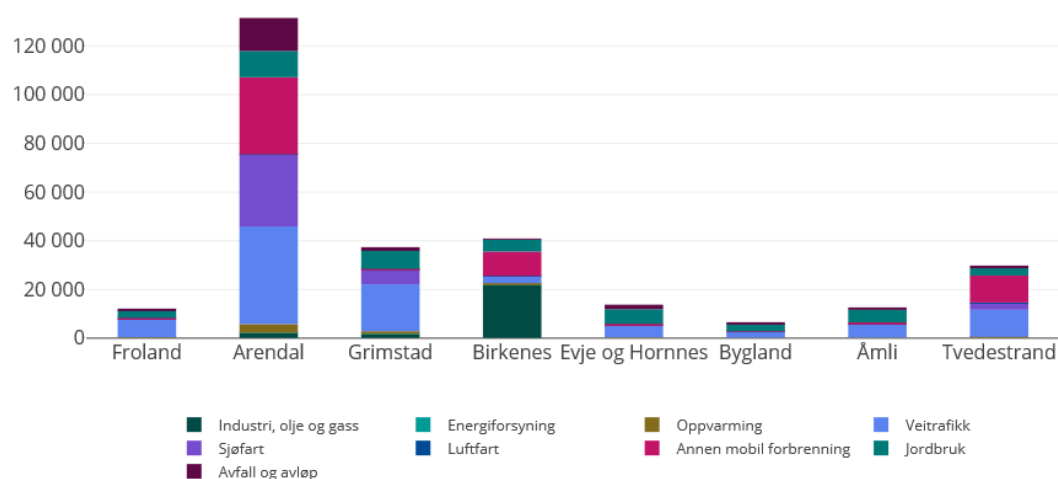
k. Klimaendring og klimatilpasning

Klimaendringene er i gang og kommunen har, som en del av sitt helhetlige ansvar for samfunnsutviklingen, et ansvar for relevant kunnskap om klima og fremtidige klimaendringer legges til grunn for samfunnsplanlegging og myndighetsutøvelse. Hvordan kommunen berøres av klimaendringene og hvordan det skal jobbes med å tilpasse seg disse vil være viktige elementer i arbeidet med planen. Overvannshåndtering vil bli et sentralt tema i dette arbeidet.

6. utfordringer/tiltak

Det foreligger nå kommunebasert oversikter over klimagassutslipp, men det er fortsatt usikkerhet rundt metodebruken og kvaliteten på statestikken. Faktorer som ikke kommunen selv regjerer over, setter kommunen mht. klimagassutslipp i et positivt posisjon. Det kan nevnes at kommunen har lite industrivirksomhet. Imidlertid må ikke dette brukes som et påskudd for å ikke ta del i fellesløftet for å innfri Norges forpliktelser til klimagassreduksjon i paris-avtalen. Oversikten antyder mer om hvilken realistisk forutsetninger kommunen har til å oppnå klimagassreduksjon.

Oversikt fra 2017:

Kilde: Miljødirektoratet

Kommune	Total CO ₂ -ekivalent tonn 2017	Antall innbyggere 2017	CO ₂ -ekivalent tonn/innbygger
Froland	11806,3	5713	2,07
Arendal	131486,3	44576	2,95
Grimstad	37359	22692	1,65
Birkenes	40576,1	5178	7,84
Evje og Hornes	13754,7	3614	3,81
Bygland	6175,5	1200	5,15
Åmli	12610,4	1856	6,79
Tvedestrand	29797	6051	4,92

En stor del av arbeidet vil i tillegg være å finne gode realistiske tiltak. Det finnes per i dag ikke helhetlig system for å beregne effekten av det enkelte tiltak. Kommunen vil jobbe med å finne målbare størrelser, både kvantitative og kvalitative, som kan indikere at tiltakene fungerer positivt.

Aktuelle områder som kommunen kan gjennomføre:

a. Felles strategier

- Gjennomføre kampanjer i sosiale medier og offentlige rom om bærekraftig forbruk, delingskultur og reduksjon av klimagasser.
 - Rettet mot innbyggere.
 - Kan inkludere klimakonkurranser på skoler.
 - Det kan søkes om midler fra miljødirektoratet klimasats.
- Ta i bruk bibliotek som forum for debatt og diskusjon, veiledning, informasjon samt utlån av aktuelt utstyr.

b. Tiltak, indirekte utslipp

- Tilrettelegge for kildesortering av flere fraksjoner, med vekt på klær og plast.
- Etablere gjenbruksstasjon for byggematerialer.

c. Tiltak, transport

- Legge til rette for økt transport på sykkel og gange.
- Arbeide for økt avgangsfrekvens for busser til Arendal.
- Pådriver for etablering av park and ride anlegg ved kollektivknutepunktene.
- Etablere lademuligheter (minst 10%) på alle parkeringsplasser og hurtigladere i områder med svakt utbygd infrastruktur.
 - Bruke reguleringsbestemmelser på nye parkeringsplasser.
 - Det kan søkes om midler fra miljødirektoratet klimasats.
- Legge til rette for lademuligheter for bil og sykkel i borettslag og sameier.
 - Det kan søkes om midler fra miljødirektoratet klimasats. Utarbeide veileder for borettslag/sameiere.

d. Tiltak, stasjonær forbrenning

- Etablere rådgiving for energiomlegging og valg av lokale fornybare energikilder i private husholdninger.
 - Det kan søkes om midler fra Enova.
- Forenkle prosessene ved installering av solenergianlegg.
- Utnytte vannbåren varme der det er mulig i nye boliger og boligområder eller på byggeplasser.

e. Tiltak, Energiproduksjon.

Være en pådriver for mer effektiv produksjon av fornybar energi.

1. I følge NVE har Froland fremdeles et potensiale for å utnytte mer av vannkraft, da i form av småkraftverkanlegg.

2. Både privat husholdning og næringsliv har potensiale til å utvinne og produsere solenergi.
3. Privat næringsliv, interkommunalt eller regionalt bør undersøke potensiale for utvinning av energi fra biogass.
4. Under forutsetning av at konsesjonssøkeren overbeviser kommunestyret om at de har tatt tilstrekkelig hensyn til endret landskapsbilde, naturinngrep og fremlegger mer sikre konsekvenser for biologisk mangfold, fugle- og dyreliv, og kan vise til en beregning på et minimalt bruk av naturen i utbyggingsområdet, bør også kommunen være pådriver for etablering av vindkraft.

f. Landbruk

- Tilrettelegge for selvforsynte og fornybare energisystem i landbruket.
- Styrke klimarådgiving til landbruket og bistå i planlegging av klimatiltak.
- Oppfordre til restaurering av myrer.
- Oppfordre til redusert forbruk av importert dyrefor (kraftfor).

7. Planprosess

a. Organisering

Froland kommune vil gjennomføre størsteparten av planarbeidet selv, og planarbeidet vil bli ledet av tverrfaglig arbeidsgruppe. Flere av kommunens øvrige virksomheter vil bli involvert i arbeidet. Det tas i utgangspunktet ikke sikte på bruk av konsulentbistand i planarbeidet ut over den effektuerte bestilling knyttet til klimaregnskapet.

b. Medvirkning

Det legges opp til innspill fra kommunens innbyggere under offentlig ettersyn av klimaplanen.

Planforslaget vil bli behandlet av Ungdomsrådet, eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse.

c. Fremdriftsplan

Det følger av kommunens vedtatte planstrategi at arbeidet med klima og energiplan skulle ha vært startet i 2017. Framdriften er forskjøvet i påvente av sluttbehandling av regional plan. Forventet sluttbehandling innenfor 2020.

8. Milepæler

- Vedtak: Planprogram ut på høring.
- Sluttbehandling av planprogram.
- Utarbeidelse av planforslag.
- Folkemøte.
- Vedtak: Høring planforslag
- Oppsummering av høringsrunden og justering av planforslaget.
- Sluttbehandling av planen.
- Offentliggjøring av planforslaget og oppfølgende aktiviteter.